

ἀβγοκούλουρο τό, Ζάκ. Κρήτ. Παξ. κ.ά.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβγὸ καὶ κουλούρι.

Ἄρτος ἰδίας κατασκευῆς ἐν σχήματι κύκλου διακένου παρασκευαζόμενος τὸ Πάσχα καὶ φέρων ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας φά βαμμένα, συνήθως ἐρυθρὰ Κρήτ. Παξ. κ.ά.: Φρ. *Νὰν τοῦ δώκουν τ' ἀβγοκούλουρο* (νὰ τὸν ἀνταμείψουν διὰ πράγματος μηδαμινῆς ἀξίας. Εἰρων.) Παξ. *Κάμε το νὰ πάρης τ' ἀβγοκούλουρο!* (ἦτοι νὰ κερδίσης πολλά, νὰ προκόψης! Εἰρων.) αὐτόθ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀβγοκούλ-λα. Συνήθως κατὰ πληθ. ἀρτίσκοι, κουλουράκια μικρὰ ἐξ ἄχνης ἀλεύρου φέροντα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας φά ἐρυθρά, τὰ ὅποια διανέμονται ὑπὸ τῶν ἱερέων εἰς τοὺς ἐνορίτας κατὰ τὸ Πάσχα καὶ φυλάττονται ὑπ' αὐτῶν εὐλαβῶς εἰς τὸ εἰκονοστάσιον τῆς οἰκίας μέχρι τοῦ ἐπομένου Πάσχα, ὅτε ἀντικαθιστάμενα ὑπὸ τῶν νέων συνήθως καίονται Ζάκ.: *Μοιράζει ὁ παππᾶς ἀβγοκούλουρα*.

ἀβγόκουππα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβγὸ καὶ κούππα.

Ὁ φλοιὸς τοῦ φῶυ: Φρ. *Σπᾶ σὰν τὴν ἀβγόκουππα* (ἐπὶ πράγματος εὐθραύστου). Συνών. ἀβγότσωφλο, ἀβγοτσώφλουδο, ἀβγόφλοιοι, ἀβγόφλουδα, ἀβγοφυλλίδα, ἀβγόφυλλο.

* **ἀβγόκωλος** ἐπίθ. Οὐδ. *βόκωλον* Πόντ. (Χαλδ.) *φβγόκωλον* Πόντ. (Ὁφ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβγὸ καὶ κῶλος.

Ὁ ἔχων κῶλον, ἦτοι βάσιν καθὼς τὸ φόν, ἦτοι φσειδῆς, στρογγύλος: *Ντ' ἔμορφον στρογγύλον ἔν', ἄμον φβγόκωλον!* (τί ὠραῖον καὶ στρογγύλον εἶναι, καθὼς πρᾶγμα φσειδῆς) Ὁφ. || Φρ. *Στρογγύλον καὶ βόκωλον* (ἐπὶ παντὸς πράγματος φσειδοῦς, σφαιρικοῦ) Χαλδ.

ἀβγόλαδο τό, ἀβγόλαδον Κύπρ. ἀβγόλαδο Ἀθῆν. Κυκλ. Πελοπ. (Αἴγ. Ἀρκαδ. Λακων.) κ.ά.—ΜΧουρμούζη Μαλακ. 127 ἀβγόλαδον Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀχαρναν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβγὸ καὶ λάδι.

1) Τὸ ἔλαιον τὸ ἐκκρινόμενον ἐκ κρόκων φῶν περιστρεφόμενων ἐπ' ἀρκετὸν ἐντὸς τηγανίου ἢ χύτρας ἐπ' ἀνθράκων τιθεμένης, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπαλείφονται πρὸς ἀνακούφισιν οἱ πάσχοντες ἐκ ρευματισμῶν ἢ ἀρθρίτιδος. Τὸ αὐτὸ καὶ περιφραστικῶς λέγει τοῦ ἀβγοῦ Ἀθῆν. 2) Ἀλοιφή φαρμακευτικὴ παρασκευαζομένη ἐκ κρόκου φῶυ μόνου ἢ ἀναμειγμένου μετ' ἐλαίου καὶ χρησιμοποιουμένη συνήθως εἰς πληγὰς ἐξ ἐγκαυμάτων Ἀθῆν. Κυκλ. Κύπρ. Πελοπ. (Αἴγ. Ἀρκαδ. Λακων.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀχαρναν.) κ.ά.—ΜΧουρμούζη ἔνθ' ἄν.: *Κάηκε τὸ χέρι μου καὶ τ' αἷμα με ἀβγόλαδο* Αἴγ. Ἀρκαδ. Κυκλ. *Σὰν νὰ φαίνεται νὰ ἡσύχασα κομμάτι με τ' ἀβγόλαδο* ΜΧουρμούζη ἔνθ' ἄν.

ἀβγολέμονο τό, σύνθηθ. ἀβγολέμονο Χίος ἀβγολέμονο Πελοπ. (Βούρβουρ. Μάν.) κ.ά. ἀβγολέμμονον Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβγὸ καὶ λεμόνι.

1) Καρύκευμα φαγητοῦ παρασκευαζόμενον ἀπὸ ὠμὰ φά καὶ χυμὸν λεμονίου ἢ ἐν ἐλλείψει τούτου ἁώρου σταφυλῆς (ἀγουρίδας), τὰ ὅποια διακινεῖται ἰσχυρῶς ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν, ὥστε νὰ ἀποτελεσθῇ ὁμοιόμορφον ἀφρώδες μεῖγμα σύνθηθ.: *Ρίχνω ἀβγολέμονο 'ς τὴ σούππα - 'ς τὸ ζονμί*

κττ. *Κόβω τὴ σούππα μ' ἀβγολέμονο* Ἀθῆν. κ.ά. *Κόβει τ' ἀβγολέμονο* (ὅταν τὸ φόν ἔνεκα τῆς ἐλαττωματικῆς παρασκευῆς του, μόλις ἀναμειχθῇ μετὰ τοῦ φαγητοῦ, μεταβάλλεται διὰ τῆς πήξεως εἰς λεπτοὺς θρόμβους). Ἀντίδια - ντολμάδες - σούππα ἀβγολέμονο (βραχυλ. ἀντὶ με ἀβγολέμονο) σύνθηθ. *Ἡ πατσιὰ ἀβγολέμονο εἶναι πρᾶμα!* (πολὺ εὐγευστος) Βούρβουρ. Συνών. ἀβγοζούμι 1. II) Λεμόνιον ἔχον τὸ σχῆμα φῶυ Χίος κ.ά.

ἀβγολιά ἡ, Κύπρ. ἀβκολιά Κύπρ. ἀφκολιά Κύπρ.

Ὁ ΑΣακελλάρ. Κυπριακ. 2,423 καὶ ὁ KDieterich Südl. Sporaden 41 σημείωσ. 8 ἐτυμολογοῦν τὴν λ. ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐκβολιάς, ἀλλ' ὁ Γ'Χατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 20 (1908) 562 ἐκ τοῦ ἐκβολή, ἣτις σημαίνει δίοδον μεταξὺ ὁρέων, ἀντὶ ἀγβολιά κατὰ μετάθ. γραμμάτων.

Πλατεία ἀλλαξ, τάφος ὁρυσσομένη εἰς τοὺς ἀγρούς διὰ νὰ παροχετεύονται τὰ ὕδατα τῶν βροχῶν, ὥστε νὰ μὴ κατακλύζονται τὰ σπαρτά, ἢ διὰ νὰ προφυλάττονται οἱ ἀγροὶ ἀπὸ τὰ ζῦα ἢ διὰ νὰ καθορίζονται τὰ ὅρια αὐτῶν: Βκάλ-λω ἀβκολιὰν (σκάπτω, ὁρύσσω τάφρον). *Νὰ βκάλ-λῃς εἰς τὸ χωράφιν σου ἀβκολιές γιὰ νὰ περνοῦν τὰ νερά.*

ἀβγολίθι τό, ἀμάρτ. ἀβγολίθ' Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβγὸ καὶ λίθος.

1) Λίθος ὀλοστρόγγυλος ἔχων σχῆμα ὁμοιον πρὸς φόν. 2) Ὁρειδὲς ἀπόστημα ὀδυνηρὸν γεννώμενον εἰς τὸν λαμὼν τῶν ζῶων. Συνών. ἀβγουλλήθρα 1, ἀβγουλλίδα, ἀβγουλλίτης 1, γαργαλήθρα, γαργαλίδα.

ἀβγολόγος ὁ, Κέρκ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Σουδεν.) κ.ά. ἀβγολόγους Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ.) ἀβγολόους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβγὸ καὶ τοῦ -λόγος, ὅπερ κατέστη παραγωγικὴ κατάλ., περὶ ἧς ἰδ. Γ'Χατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 247.

1) Ὁ περιερχόμενος χωρία καὶ οἰκίας καὶ ἀγοράζων φά, συνήθως δι' ἐμπόριον Ἡπ. Κέρκ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Σουδεν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. 2) Ὁ κλέπτων φά ἐκ τοῦ ὀρνιθῶνος (διὰ τὴν σημ. τοῦ β' συνθετ. πβ. τὰ ὅμοια γιδολόγος, κοιτολόγος = ὁ κλέπτων αἵγας, ὀρνίθας κττ.) Ἡπ. Στερελλ. (Ἀρτοτ. κ.ά.): *Αὐτὸς εἶν' ἄσας ἀβγολόγους π' δὲν ἀφίθ' οὔτι φῶλ'* Ἡπ. 3) Ὁ ἀγαπῶν ὑπερβολικῶς τὰ φά ὡς τροφήν Πελοπ. (Σουδεν.) κ.ά.: *Ὁ δεῖνα εἶναι ἀβγολόγος, δὲν ἀφίγει ἀβγὸ γὰ ἀβγὸ* Σουδεν. *Αὐτὸς ὁ σκύλλος εἶναι ἀβγολόγος αὐτόθ.* Συνών. ἀβγουλλᾶς 2, ἀβγοφάγος 1.

ἀβγολογῶ Κεφαλλ. Κρήτ. Κυκλ. (Μῆλ. Νάξ. Σῦρ. κ.ά.) Ρόδ. Χίος κ.ά. ἀβγολογῶ Πελοπ. ἀβγολοῶ Ἀνδρ. Νάξ. Σύμ. κ.ά. βγολοῶ Σύμ. ἀβγολογῶ Ἀδραμ. Κυδων. κ.ά. ἀβδουλογῶ Ἀδραμ. Μέσ. ἀβγολογείμαι Κυκλ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Λακων. κ.ά.) ἀβγολοέμαι Πελοπ. (Λακων.) ἀβγολογείωμαι Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβγολόγος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Διὰ τὸν τύπ. ἀβδουλογῶ πβ. τὸ ὅμοιον φαινόμενον τῆς μεταβολῆς τοῦ γ εἰς δ ἐν τῷ μεσν. ἀβδοτάριχα ἀντὶ ἀβγοτάριχα παρὰ Προδρόμ. 3,281 C (ἔκδ. Hesselring - Pernot) «καὶ πωρινὰ ἀβδοτάριχα διὰ τὴν ἀνορεξίαν».

A) Μετβ. 1) Περιερχόμενος χωρία καὶ οἰκίας ἀγοράζω φά, συνήθως δι' ἐμπόριον Μῆλ. Νάξ. κ.ά. Πβ. ἀβγομαζεῖω 1. 2) Μέλλουσα νὰ γεννήσῃ ἀναζητῶ

